



BİLGİ KARTI 2

GÜVENLİ İNŞAAT

YÜKSEKTE ÇALIŞMA

TEMEL BİLGİLER



Yüksekte çalışma nedir?

Yüksekte çalışma, seviye farkı bulunan ve düşme sonucu yaralanma ihtimalinin oluşabileceği her türlü alanda yapılan çalışmalardır.



Eğer:

- Zemin seviyesinden yukarıda çalışılıyorsa,
- Bir kenardan, açıklıktan veya kırılğan bir yüzeyden düşme ihtimali varsa,
- Zemin seviyesinde çalışıldığı halde bir açıklığa, çukura veya daha düşük seviyedeki bir boşluğa düşme ihtimali varsa,

yüksekte çalışma yapılıyor demektir.

Yüksekte çalışmaya;

- El merdiveni veya platformlu merdivenlerle yapılan çalışmalar,
- İskele, makaslı kaldırma vb. yükseltilebilir çalışma platformlarında yapılan çalışmalar,
- Çatı, tesis veya ekipman üzerinde yapılan çalışmalar

örnek olarak verilebilir.

Ne tür tedbirler alınmalı?

Yüksekte çalışma kısa süreli ve tek seferlik olabileceği gibi uzun süreli ve düzenli işler de olabilir. Bu işlerin güvenli bir şekilde yapılabilmesi için öncelikli olarak yüksekte çalışmayı gerektirecek faaliyetlerin hepsi tek tek belirlenmelidir.

Yüksekten düşme kaynaklı yaralanmaları önlemenin kilit noktası risk değerlendirmesi yaparak gerekli yerlerde gerekli tedbirlerin alınmasıdır. Yüksekten düşmelerin önlenmesi için sırasıyla yüksekte çalışmaktan kaçınılmalı, mümkün olmadığı durumlarda düşmeler önlenmeli, önlenemiyorsa da düşmenin durdurulmasına yönelik tedbirler alınmalıdır. Aşağıda yer alan soruların irdelenerek cevaplanması ile bu basit değerlendirme kolayca yapılacaktır.

Öncelikle yüksekte çalışmaktan kaçınılabilir mi?

Çalışmalar, uzun saplı, teleskopik aletler veya benzer nitelikte ekipmanla yüksekte çalışmaya gerek kalmadan güvenli bir şekilde kolayca yürütülebilir. Boyama ya da benzer amaçlı uzun saplı veya teleskopik rulolar, pencere temizliği için su beslemeli uzun fırçalar örnek olarak verilebilir.

İlk önce, faaliyetlerin yüksekte çalışmaya olan ihtiyacın asgari düzeyde kalacak şekilde tasarlanmasına önem verilmelidir. Örneğin daha sonra montajı planlanan boru veya kabloların mümkünse zemin seviyesindeyken birleştirilmesi yüksekte çalışma ihtiyacını ortadan kaldıracaktır.

Eğer yüksekte çalışmaktan kaçınılamıyorsa, düşme riskinin önlendiğinden emin olunmalıdır.

Düşme önenebilir mi?

Çalışanın düşmesi iki şekilde önenebilir: Öncelikle mevcut çalışma alanındaki güvenli bölgeler tercih edilmelidir. Örneğin etrafında korkuluk veya parapet bulunan bir çatı ya da çevresinde sabit veya geçici korkulukları bulunan tesis ve ekipman güvenli çalışma alanları olarak kullanılabilir.

Güvenli çalışma alanının kullanılmadığı durumlarda düşmenin önlenmesi için uygun iş ekipmanı tercih edilmelidir (Örn: erişim kulesi veya mobil iskeleler, yükseltilebilir iş platformları vb.). Bu ekipmanın platform kenarlarında bulunan korkuluklar ile çalışanın düşmesi önlenmektedir.



Düşmenin önlenmesi için yerinde tedbir almak mümkün değilse, düşme riski; düşme mesafesi ve/veya düşme sonucu oluşabilecek zararlar en az olacak şekilde minimize edilmelidir.

Düşme sonucu oluşan zararlar en aza indirgenebilir mi?

Düşme sonucu oluşacak zararların en aza indirgenmesi yerine her zaman yüksekte çalışmaktan kaçınmaya öncelik verilmeli, bu mümkün değilse düşmenin önlenmesine gayret edilmelidir. Düşmenin önlenememesi durumunda ise yaralanma riskini azaltacağından güvenlik ağıları ve hava yastıkları veya diğer düşmeyi durdurucu ekipman tercih edilebilir.

Düşmeyi durdurucu ekipmanın doğru şekilde kurulumu, kullanıcısının ürünün sınırlarını ve bakımını nasıl yapacağını bilmesi yaralanmaları en aza indirecektir.

Düşme riskinin azaltılması için ne tür ek önlemler alınabilir?

Yüksekte güvenli çalışma amacıyla herhangi bir ekipman kullanılırken aşağıda belirtilenlerin yerine getirildiğine emin olunmalıdır:

- Ekipmanı kullanan çalışanların güvenli kullanım için gerekli eğitimleri aldığından,
- Ekipmanın düzenli şekilde bakımlarının yapıldığından ve iyi durumda olduğundan,
- Kişilerin güvenli biçimde çalıştığına kontrol edilmesi amacıyla gözetim yapıldığından.

Tabureler, düşük basamaklı merdivenler veya el merdivenleri düşmeyi önleyecek veya düşmenin zararlarını azaltabilecek özellikleri içermemektedir. Dolayısıyla güvenli alternatifleri yerine bu tip ekipmanlar kullanılacaksa, yapılacak işin kısa ve düşük riskli olmasına dikkat edilmelidir.

Zayıf, kırılabilir ya da çökebilir yüzeyler tespit edildi mi?

Kırılabilir yüzey, üzerinde çalışan varken veya çalışan bu yüzeyin üzerine düştüğünde kırılmaya ya da çökmeye meyilli olan yüzey olarak tanımlanabilir. Kırılabilir ve zayıf yapıdaki yüzeylerin çalışma alanı içinde veya yakınında yer alması düşme riskini arttıracığından, bu yüzeylerin yüksekte çalışma esnasında nerede ve ne şekilde var olduğunun tespit edilmesi hayati önem arz etmektedir.

Fiber ve asbestli çatı levhaları ile çatılarda kullanılan birçok tavan penceresi kırılabilir yüzeylere örnek olarak verilebilir.

Kırılabilir yüzeylerin neden olabileceği risklerden korunmak için aşağıdaki hususlar öncelik sırasına göre dikkate alınmalıdır:

- Bu yüzeylerin üstünde veya yakınında ya da yakınından geçecek şekilde çalışmaktan kaçınılmalıdır. Örneğin tavan penceresinin onarımı için alt taraftan erişim kulesiyle veya üst taraftan sepetli vinçle erişim sağlanarak çalışma yapılabilir.
- Kırılabilir asbestli çatıların üzerinden geçmek veya yakınında çalışmak için korkulukları bulunan sabit yürüme yolları veya güvenli çalışma platformları kullanılarak düşme önlenir.
- Güvenlik ağıları, hava yastıkları veya diğer düşmeyi durdurucu ekipman kullanılarak düşmenin sonuçları azaltılabilir.